



# Studiereis Marokko

## Studiehandleiding

# 2022-23



Hogeschool van Amsterdam

Titel:	Keuzevak Marokko
Begeleidende docenten:	Said Awad, Samira Zoundri, Norbert Bussink Versie 7-10-2022
Doelgroep:	SW/TP/SJD/Rechten
Periode:	Blok 3 & 4
Datum reis:	<b>Onder voorbehoud:</b> Tussen 19 mei - 29 mei 2023 (blok 4, wk 4) 0, 2 of 3 ECT (afhankelijk per opleiding)

### INHOUDSOPGAVE



1	Inleiding.....	1
2	Competenties .....	<b>Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.</b>
3	Leerdoelen .....	2
4	Rooster keuzevak Marokko 2020.....	3
5	Toetsing en beoordeling .....	4
6	Studiepunten en studiebelasting .....	4
7	Begeleiders .....	4
8	Informatie Opleidingsgerichte opdracht.....	4
9	Verder lezen.....	7
10	Bijlagen.....	9
11	Achtergrondinformatie Marokko (Oujda en Berkane).....	10
12	CONCEPT programma studiereis Marokko 2020 .....	22
13	Reisimpressie studiereis 2019 .....	24
14	Richtlijnen motivatiebrief keuzevak Marokko.....	25



## **1 Inleiding**

De Hogeschool van Amsterdam (HVA) heeft in december 2009 een samenwerkingsconvenant afgesloten met de Universiteit van Oujda (Université Mohammed Premier) in Marokko. Université Mohammed Premier in Oujda heeft nauwe samenwerkingscontacten met diverse sociale en maatschappelijke organisaties in o.a. Oujda en Berkane. Keuzevak Marokko is mede ontstaan door deze samenwerkingsrelatie met de Universiteit van Oujda.

Keuzevak Marokko is een domeinbreed keuzevak. Dit houdt in dat dit keuzevak gevolgd kan worden door studenten van verschillende opleidingen binnen het Domein Maatschappij en Recht: Social Work (SW), Toegepaste Psychologie (TP), Sociaal Juridische Dienstverlening (SJD) en HBO-Rechten. Voor de opleidingen HBO-rechten en TP is keuzevak Marokko een extra curriculaire vak.

De studiereis Marokko staat voornamelijk in het teken van cultuursensitief werken. Om studenten zo goed mogelijk voor te bereiden op deze reis en de verschillende activiteiten die daar worden ondernomen, staan er zes voorbereidingsbijeenkomsten op het programma. Deze bijeenkomsten staan in het teken van:

- Introductie op Marokko en haar cultuur en kennismaking met elkaar
- Actuele maatschappelijke, economische en politieke situatie/ontwikkelingen in Marokko
- Kennismaking met verschillende sociale, culturele en maatschappelijke organisaties in Oujda en Berkane
- Opzet en uitvoer van diverse activiteiten door studenten in Oujda en/ of Berkane



## **2 Leerdoelen**

- De student kan zich een beeld vormen van cultuursensitief werken.
- De student heeft kennis van verschillende methodieken die toegepast worden door welzijnsorganisaties in de Marokkaanse samenleving.
- De student heeft kennis van de Marokkaanse cultuur en de rol van de Islam hierin.
- De student is in staat om de aanwezige organisatiestructuren en culturen in Marokko te herkennen en de verschillen hierin te benoemen.
- De student maakt kennis met verschillende doelgroepen en kan de behoeften, ambities en mogelijkheden van de doelgroep vertalen naar ontwikkelingsmogelijkheden.
- De student kent de functie en doelen van agogisch handelen en een verband leggen met culturele en maatschappelijke vraagstukken zoals jongerenparticipatie en actief burgerschap.
- De student is in staat agogisch relaties te kunnen onderhouden.
- De student creëert een visie over hoe sociaal culturele of artistieke projecten in de Marokkaanse gemeenschap, een bijdrage leveren aan maatschappelijke vraagstukken.

## **3 Instroomeisen**

- De student wil onverwachte dingen meemaken en leren
- De student gedraagt zich in Marokko als een respectvolle gast
- De student draagt zorg voor een goede sfeer en samenwerking in de groep
- De student kan zelfstandig werken en samenwerken op hbo-1 niveau (zit in jaar 2 of hoger)



## 4 Rooster keuzevak Marokko 2023

Alle bijeenkomsten zijn op **dinsdagen van 18.40 tot 21.00 uur**. Je vindt het lokaal op rooster.hva.nl als je zoekt op "klas" ("group") en dan KEUZEMAROKKO.

1	Week 3.3 21/2/2023	Kennismaking, introductie. <b>Tekenen contract</b>
2	Week 3.6 14/3	Invulling groepsactiviteiten. <b>Invullen noodformulier op</b> <a href="https://fmr.mijnhva.nl/nl/studeren/Internationalisering/Paginas/Buitenland-registratie-noodformulier.aspx">https://fmr.mijnhva.nl/nl/studeren/Internationalisering/Paginas/Buitenland-registratie-noodformulier.aspx</a> Aanbetaling €250
3	Week 3.9 4/4	Presenteren en feedback op groepsactiviteiten Presentatie studenten vorig jaar. <b>Uitwisselen contacten Marokkaanse studenten</b>
4	Week 4.1 18/4	Les Marokkaans Arabisch <b>Inleveren Plan van Aanpak groepsactiviteit</b>
5	Week 4.3 <b>9/5</b>	<b>Inleveren draaiboek groepsactiviteit</b> Laatste voorbereidingen
	<b>ONDER</b> <b>VOORBEHOUD</b> Vrij 19/5 week 4.5	Verzamelen op Schiphol xxx uur *Vluchtschema heen xxx  Paspoort moet geldig zijn tot en met 1 oktober 2023, drie maanden na terugreisdatum
	<b>ONDER</b> <b>VOORBEHOUD</b>  Zo 28/5	Vertrek hotel xxx *Vluchtschema terug xxx
6	Week 4.7 6/6	Slotbijeenkomst met de groepspresentaties en evaluatie <b>Inleveren individueel reflectieverslag</b>

### Compensatie voor het missen van je andere lessen

De opleidingen van FMR hebben afgesproken dat je één les als gevolg van deelname aan een studiereis mag missen, maar dat de student wel een afspraak maakt met de betreffende docent (en) over hoe de gemiste stof zelfstandig verwerkt kan worden. De student moet het initiatief nemen om hier ruim voor vertrek afspraken over te maken met de betreffende docent(en).

Mis je als gevolg van de reis twee lessen van één vak? Dit is een uitzonderlijk geval waarvoor geen standaardafspraken zijn gemaakt. Probeer zo snel mogelijk goede afspraken te maken met de docent over hoe je de te missen stof vóór, tijdens of na de reis kunt compenseren. Als je er niet goed uitkomt met de docent, schakel dan een van de docenten die de Marokkoreis begeleiden in.



## 5 Toetsing en beoordeling

- Actieve deelname aan de werkcolleges.
- Actieve deelname ter voorbereiding en uitvoering van de groepsactiviteit, zowel individueel als in samenwerkingsverband.
- Individuele reflectie over voorbereiding en uitvoering groepsactiviteit in Marokko.
- Bijdrage aan **Facebookpagina** over studiereis Marokko. Geschreven en voorzien van beeld en fotomateriaal over een dag uit het programma van studiereis Marokko en over de uitvoering van jouw groepsactiviteit.
- Groepsopdracht: samenstellen instructieboekje voor studenten die volgend jaar aan keuzevak Marokko zullen deelnemen.

## 6 Studiepunten en studiebelasting

- SW: beroepsproduct Sociale agenda jaar 2, semester 2
- SJD, **TP**: 2 ECT
- HBO-Rechten: geen studiepunten maar certificaat voor deelname

Contacturen: 14 uur voorbereidingslessen + 9 reisdagen

Zelfstudieuren (voorbereiden op reis en op groepsactiviteit en verslaglegging): 70

## 7 Begeleiders

		E-mailadres	Locatie	Telefoon
Norbert Bussink	docent SW / coördinator studiereis Marokko	n.bussink@hva.nl	WBH 4 <sup>e</sup> verdieping	06-21158688
Said Awad	docent TP	s.awad@hva.nl	WBH 3 <sup>e</sup> verdieping	06-21158663
Samira Zoundri	docent SW	<a href="mailto:s.zoundri@hva.nl">s.zoundri@hva.nl</a>	WBH 4 <sup>e</sup> verdieping	06-28102301

## 8 Informatie groepsactiviteit



De beoordeling van de studiereis naar Marokko bestaat uit twee onderdelen: de groepsactiviteit en een individueel reflectieverslag.

De groepsactiviteit is een verplicht onderdeel voor alle studenten die aan de studiereis deelnemen. Je vormt een groepje met medereizigers en bedenkt van tevoren het doel en de doelgroep van een activiteit tijdens de reis. In de activiteit maak je echt contact met de doelgroep en / of professionals en vergroot je het begrip van elkaar. In je verslag gaan jullie ook in op wat deze leerervaring in het buitenland met je gedaan heeft. Voor de studenten Social Work zal het verslag van deze activiteit ook gelden als jullie beroepsproduct voor de Sociale Agenda jaar 2, semester 2.

Jullie maken groepjes van 3 of 4 studenten en gaan de activiteit uitvoeren bij één van de organisaties waar we mee samenwerken in Oujda of Berkane. Tijdens de laatste bijeenkomst voor de reis leveren jullie het draaiboek van deze activiteit op papier in. De voorbereiding van de activiteit heeft dus al in Nederland plaatsgevonden.

Binnen je groepje verdeel je de taken, waarbij ook de rest van de reisgroep ingezet zal worden. Je neemt dus actief deel aan elkaars activiteiten.

**LET OP:** het draaiboek voor de groepsactiviteit moet op de vijfde bijeenkomst worden ingeleverd (hardcopy en digitaal) bij de begeleidende docent.

Voor de groepsactiviteiten worden jullie onder de volgende organisaties verdeeld:

- Universiteit van Oujda, afdeling Engelse taal en menwetenschappen (Oujda)
- Buurtcentrum Fondation Orient Occident (Oujda)
- Dagopvang gehandicapten Dar Badr (Berkane)
- Stichting Mens en Omgeving (Homme et l'environnement) in Berkane
- Vrouwenopvangcentrum Ain Ghazal (Oujda)

## **Eindverslag groepsactiviteit + korte presentatie tijdens de slotbijeenkomst**

Per groepje

Doel: overdraagbaar maken van opgedane kennis tijdens de studiereis

Richtlijnen:

- ongeveer 4.500 woorden
- visueel aantrekkelijk
- inhoud: **UITWERKEN**
  - informatie over de organisatie, de doelgroep en overige kerngegevens.
  - Waar dien je rekening mee te houden in de Voorbereiding ( thema, cultuur, klimaat, omgang, ruimte, contact met organisatie, planning etc.)



- Verwachting versus realisatie
- Realistische tips voor de studenten van volgend jaar.

**Belangrijk!** Tijdens de slotbijeenkomst neem je 1 exemplaar (hardcopy) van het instructieboekje mee naar de les en lever je dit in bij de begeleidende docent.

## **Presentatie**

Tijdens de slotbijeenkomst geef je met jouw groepje een korte en kernachtige presentatie.

Richtlijnen:

- duur maximaal 15 minuten
- gebruikmaking van Powerpoint of Prezi
- kernpunten: organisatie en doelgroep, voorbereiding en verzameling materiaal, uitvoering opdracht, wat ging goed en wat ging minder goed, tips voor studenten voor volgend jaar.

## **Individuele Reflectieverslag**

In dit verslag verwerk je jouw persoonlijke ervaringen en leermomenten gedurende de reis. Waar liep je tegenaan? Wat heb je geleerd? Welke competenties behoeven verbetering etc. Dit individuele reflectieverslag omvat minimaal 500, maximaal 1.000 woorden (1-2 A4-tjes) en dient op de slotbijeenkomst hardcopy en digitaal ingeleverd te worden bij jouw begeleidend docent.

## **Facebookpagina studiereis Marokko**

Bijdrage aan de facebookpagina studiereis Marokko. Het is de bedoeling dat je twee maal een verslag met bijbehorende foto's en filmmateriaal plaatst op Facebook.

Richtlijnen:

- Het eerste verslag schrijf je samen met een ander student over jullie ervaringen tijdens een van de studiereisdagen in Marokko. Indeling schrijversduo wordt voor de reis bekendgemaakt.
- Het tweede verslag schrijf je gezamenlijk met jouw groepje over de uitvoering van de opleidingsgerichte opdracht bij betreffende organisatie.
- Het is van belang dat jouw bijdrage op tijd op Facebook is geplaatst!





## 9 Verder lezen

### Taal

- *Wat & hoe taalgids Arabisch Marokko*. Kosmos Uitgevers: Utrecht/Antwerpen  
Eenvoudig boekje voor Marokkaans Arabisch op reis voor Nederlanders:.
- Ankie van Pel (2005). *Basiscursus Marokkaans Arabisch; Ttriq s-salama!*. Coutinho: Bussum.
- Arnoud Vrolijk (1986). *De kunst van het schrijven. Overzicht van de Arabische kalligrafie*. Te leen in bibliotheek kohnstammhuis: 746 ARNO
- Boekhandel Atheneum (spui) heeft een ruime sortering woordenboeken en leerboeken Arabisch en Marokkaans Arabisch

### Internet:

- <http://www.lexilogos.com/clavier/araby.htm>  
Hiermee kun je op je laptop met de muis Arabische letters op het scherm aanklikken en daarmee schrijven. Ze veranderen automatisch in de juiste doorverbonden vorm. Knippen en plakken naar Word werkt niet, maar met printscreen kun je wel woordjes plakken.
- Op je Android telefoon kun je in Gboard Arabisch als tweede taal instellen, en via het wereldbolletje schakelen tussen Arabische en Nederlandse letters. Leuk om de letters mee te oefenen. Werkt in alle apps op je telefoon.
- <https://www.speakmoroccan.com/>  
Toegankelijke gratis basiscursus Marokkaans in het engels. Helaas zonder geluidsopnamen, maar leuk om je door een Marokkaan voor te laten lezen.
- <http://www.loecsen.com/travel/0-fr-67-3-62-cours-gratuit-arabe-marocain.html>  
Veel gebruikte zinnestelsels, voorgelezen en met steeds een leuke cartoon erbij

### Geschiedenis en politiek

- Tarik El Idrissi (2014). *Rif 58-59: Briser le silence*. Farfira films. G Geraadpleegd op 20-2-2020, van <https://youtu.be/IQmd3n19IUg>  
Documentaire van een uur en 16 minuten over de onderdrukking van de opstand in Noord-Marokko in 1958-59, waarvan de gevolgen nog steeds merkbaar zijn in de huidige Hirak-protestbeweging (sinds 2016). In de documentaire komen veel ooggetuigen van toen aan het woord, die in het Tamazight over hun ervaringen en trauma's vertellen, maar ook wetenschappers en journalisten, die deels in het Tamazight en deels in het Arabisch geïnterviewd worden. Met Engelse of Franse ondertitels.
- Herman Obdeijn, Paolo de Mas (2000). *Geschiedenis van Marokko*. Bulaaq:Amsterdam.



- Kandoussi, S. A. (2019). *De Geschiedenis van Marokko & Noord-Afrika*. Utrecht: Stichting Tasmim
- Tamim Ansary (2011). *Een geschiedenis van de wereld door moslimse ogen*. Stichting Uitgeverij Bulaaq: Amsterdam.  
Op school en in de media leren wij weinig over de geschiedenis van de wereld buiten Europa, en wat we leren is vaak vanuit Nederlands of Europees/Noord-Amerikaans perspectief geschreven. Tamim Ansary beschrijft de geschiedenis van de islamitische wereld vanuit het eigen perspectief. Dit boek staat ook centraal in de Minor Arabische Taal en Cultuur.
- Btism Arkach (red) (2018). *Opstand in de Rif*. Epo: Berchem (Belgie).  
Bundel artikelen van voornamelijk Marokkaanse activisten en wetenschappers uit België en Nederland, die het opnemen voor de Hirak-beweging in Noord Marokko.
- Sietske de Boer (2019). *Het verdriet van de Rif; kroniek van een langverwachte opstand*.  
Journalistiek boek waarin vanuit het perspectief van de activisten naar de achtergronden van de Hirak-beweging wordt gekeken.
- Sietske de Boer (2002). *Jaren van lood; een Marokkaanse familiechroniek (1913-1999)*.  
De geschiedenis van de Marokkaanse onafhankelijkheidsstrijd en de strijd tegen onderdrukking daarna in de periode van koning Hassan II aan de hand van het leven van een politiek actieve familie uit het zuiden van Marokko.
- Marjo Buitelaar, Moha Ennaji, Fatima Sadiqi en Karen Vintges (red) (2018). *Activisme, feminisme en islam; stemmen van Marokkaanse en Marokkaans-Nederlandse vrouwen*. Amsterdam University Press: Amsterdam.  
Bundel van vrouwelijke wetenschappers uit zowel Marokko als Nederland, over de positie van Marokkaanse vrouwen, islam en feminisme in Marokko en in Nederland



## **10 Bijlagen**



## 11 Achtergrondinformatie Marokko (Oujda en Berkane)

### Marokko algemeen

**Land:** Marokko ligt op het kruispunt van Europa en Afrika, Middellandse Zee en Atlantische Oceaan. Het land vormt een poort naar het Afrikaanse continent en is de toegangspoort tot Europa vanuit Afrika. Marokko heeft een constitutionele monarchie. De huidige koning is Mohammed VI, die in 1999 de troon besteeg.

**Hoofdstad:** de hoofdstad van het land is Rabat. De grootste en belangrijkste stad van Marokko is Casablanca.

**Bevolking:** de bevolking, met een totaal aantal inwoners van 34.272.968, bestaat voornamelijk uit de etnische groepen der Berbers en Arabieren, met daarnaast minderheden van Joodse en Europese en Afrikaanse afkomst, waaronder Spanjaarden, Fransen, Algerijnen.

**Taal:** De officiële landstaal is het Arabisch, met plaatselijke dialecten als het Derija en Berbers. De tweede taal van Marokko is het Frans.

**Valuta:** de Dirham

### Stad Oujda

De stad Oujda ligt in een strategisch gebied in het noordoosten van Marokko, niet ver van Spanje en de Algerijnse grens. Door de ligging heeft de stad een mengeling van Arabische en Europese invloeden ondergaan.

De stad is een hoofdstad van het noordoostelijke deel van Marokko - het Oriëntaalse deel - en ligt ongeveer op 15 km afstand van Algerije en 60 km afstand van de Middellandse Zee.

#### **Bezettingen**

Tijdens de dertiende en veertiende eeuw werd Oujda bezet door de Ziyeniden in Algerije en tijdens de achttiende tot de negentiende eeuw door de Ottomanen in Algerije. In 1844 - 1859 werd de stad door de Fransen bezet. Zij gebruikten Oujda als militaire basis om het oostelijke deel van Marokko te controleren. De stad breidde zich daarna vooral uit tussen de door Fransen gebouwde wegen en dankt haar huidige glorie aan dit tijdperk. De grens die Marokko ten oosten van Oujda met Algerije deelt ligt vlakbij het Algerijnse plaatsje Maghnia. Afhankelijk van de diplomatieke relaties tussen beide landen is deze grens open of dicht. Dit heeft een grote invloed op het economische en sociale welzijn van noord Marokko algemeen, maar waarbij het accent voornamelijk op Oujda en Berkane wordt gelegd.



## **Stad Berkane**

Berkane is een stad in het noordoosten van Marokko, niet ver van de grens met Algerije en de Middellandse Zee.

Het is de hoofdstad van de gelijknamige provincie Berkane, die weer een onderdeel is van de regio Oriental. De stad heeft 80.012 inwoners. Berkane heeft sinds 2002 een informeel vriendschapsverband met de Nederlandse gemeente Zeist en de Franse gemeente Bondy. Sinds januari 2007 is de band tussen de gemeenten Zeist en Berkane meer officieel geworden en is een officieel document ondertekend door beide burgemeesters, respectievelijk Koos Janssen en Mohamed Ouhalou. Ook de Belgische gemeente Sint-Gillis kent sinds eind 2007 een vorm van samenwerking met Berkane.

## **Geografische ligging**



Marokko in Noord-Afrika

Bron: [https://lb.wikipedia.org/wiki/Marokko#/media/File:Morocco\\_in\\_its\\_region\\_\(de-facto\\_and\\_disputed\\_hatched\).svg](https://lb.wikipedia.org/wiki/Marokko#/media/File:Morocco_in_its_region_(de-facto_and_disputed_hatched).svg)

## **Nador, Berkane en Oujda liggen in het Noord-Oosten van Marokko:**



Bron: <https://nl.wikipedia.org/wiki/Marokko#/media/File:Un-morocco.png>



## Achtergrondinformatie organisaties

### 1. Universiteit van Oujda

De Universiteit van Oujda is met ingang van december 2009 een officiële samenwerkingsrelatie van de Hogeschool van Amsterdam – Domein Maatschappij en Recht geworden.

Wij onderhouden een convenant dat onder andere de studenten- en docentenmobiliteit stimuleert.

#### **Aanvullende informatie:**

De negen Faculteiten zijn onder drie Noord Marokkaanse regio's verdeeld. Achter elke Faculteit staat aangegeven waar deze is gevestigd.

De Universiteit van Oujda beschikt over de volgende Faculteiten:

- Faculteit der Rechten - Oujda
- Faculteit der Sociale Wetenschappen - Oujda
- Faculteit der Economische Wetenschappen - Oujda
- Faculteit der Letterkunde - Oujda
- Faculteit der Geschiedenis – Nador
- Faculteit der Geologische Wetenschappen – Al Hoceima
- Faculteit der Technologische Wetenschappen - Nador
- Faculteit der Geneeskunde – Al Hoceima
- Faculteit der Letteren - Oujda

Bij het sluiten van dit convenant hebben wij gekozen om onze samenwerkingsovereenkomst in het bijzonder met de Faculteiten der Rechten en Sociale Wetenschappen aan te gaan.

Reden hiervoor is allereerst het ontbreken van een (middelbaar en) Hoger Beroeps Onderwijssysteem in Marokko. Studenten die een carrière binnen het 'Domein Maatschappij en Recht' ambiëren dienen Universitair onderwijs bij de Faculteit der Rechten of Sociale Wetenschappen te hebben genoten. Vanuit deze opleidingsvormen stromen arbeidskansen voor bijvoorbeeld Maatschappelijk Werkers, Sociaal Juridische Dienstverleners en gespecialiseerde advocaten. Door het ontbreken van een vergelijkbaar Nederlands Middelbaar- en Hoger Beroeps Onderwijs, dienen potentiële medewerkers binnen dit vak vanuit een sociaal Universitair onderwijsvorm afkomstig te zijn.

De Universiteit van Oujda onderhoudt nauwe samenwerkingscontacten met diverse sociale organisaties in de Noord Marokkaanse steden Oujda, Berkane, Nador en Al Hoceima. Reden hiervoor is voornamelijk het versoepelen van de doorstroom naar de arbeidsmarkt. Dit aspect geldt voor zowel studenten als docenten.



## 2. Stichting Steun Remigranten (SSR) te Nador

Doelstelling: sociaal juridische hulp- en dienstverlening, ondersteuning aan NGO's (initiatiefgroepen van burgers in het kader van "civil-society" en de sociale en economische ontwikkeling van de regio), brugfunctie tussen Nederland en Marokko en ondersteuning positie van vrouwen.

Financiering: o.a. Ministerie van Sociale Zaken

Activiteiten: o.a. spreekuren, doorverwijzing, ondersteuning invullen formulieren, intermediair tussen NGO's en overheidsinstanties, ondersteuning bieden aan NGO's

### **Beschrijving van de organisatie**

SSR heeft sinds 1989 een steunpunt in Berkane (nu Nador) in noord Marokko. Door de jarenlange aanwezigheid in de regio geniet SSR het vertrouwen van hulpvragers en plaatselijke organisaties. Het steunpunt vormt voor remigranten vaak de enige contactmogelijkheid met Nederland. Voor veel Nederlandse organisaties vormt het steunpunt in Berkane de toegang tot een nog vaak onbekend deel van Marokko. De drie functies van SSR (sociaal juridische hulpverlening, ondersteunen van NGO's en brugfunctie) vullen elkaar aan en versterken elkaar. SSR is de enige organisatie die ter plaatse werkzaam is en de positie van remigranten onder de aandacht brengt.

Op het steunpunt van SSR in Berkane zijn regelmatig stageplekken, zowel voor sociaal juridisch werk als voor administratief werk.

### **Contactgegevens:**

e-mail: [ssrmaroc@menara.ma](mailto:ssrmaroc@menara.ma)

tel: 00212 (0)36 612456

Internet: [www.steunremigranten.nl](http://www.steunremigranten.nl)



### 3. Association Homme et l'Environnement te Berkane

Doelstelling: millenniumdoelen nastreven, activiteiten rondom mensenrechten en projecten m.b.t. duurzame ontwikkeling.

VISIE:

- overheid op de hoogte stellen van de toekomstverwachtingen van de jongeren
- jongeren ZELF activiteiten laten ontwikkelen
- *“to know the other and to know who we are”*

Financiering: Fondsen (o.a. Marokko fonds) en buitenlandse overheden

Activiteiten: milieubescherming, ecotoerisme, educatie, jongerenparticipatie, gezondheid (Clinic Mobil), toeleiding arbeidsmarkt, jongerenatelier, bescherming ooievaars, ondersteuning asielzoekers, vrouwencentrum waarin de locale, artisanale producten en cuisine rurale worden verkocht.

Internet: [www.hee.ouvaton.org](http://www.hee.ouvaton.org)

**Projecten i.s.m. Homme et Environnement:**

- ECOMAN Oujda/Al Hoceima : préservation environnement
- Clinic Mobil
- Waterproject
- Classroom Education
- Racism Education project
- Female centre: local cuisine/artisanal
- Association van artsen
- Asamblea de Cooperación por la paz (Spanje)
- Organisation des Amis de l'Environnement = hr. Swai 0021236-701260/002126-8634186 (actieve jongerenorganisatie)

Homme et environnement werkt samen met andere Europese landen (Spanje, België) aan het creëren van stageplekken in Noord Marokko.

**Beschrijving van de organisatie**

L'Homme et L'Environnement: Deze milieuorganisatie richt zich naast natuurbehoud ook op 'de mens' in de zin dat zij opkomen voor de primaire behoeften van de inwoners van Berkane (oplappen van het ziekenhuis, aanleggen groenvoorziening). Ze zijn zeer internationaal gericht en doen veel op het gebied van uitwisselingen. Zo is meegewerkt aan een project ROOTS waarbij 6 Marokkaans-Nederlandse jongeren in het kader van een re-integratieproject in Berkane en Oujda stage hebben gelopen. Ze hebben een prachtige locatie binnen de in onbruik geraakte kerk in Berkane. Ze zijn van plan hier exposities te organiseren. Samen met de gemeente Berkane en de gemeente Zeist wil men een 'Nederlandse' tuin aanleggen in Berkane. Dit in het kader van 400 jaar relatie Nederland - Marokko. Tevens zijn zij partner in een door de gemeente Zeist en Berkane te realiseren video bedoeld om de bekendheid over elkaars cultuur over en weer te vergroten.

Voorzitter is Dhr. Najib Bachiri





#### 4. Ain Ghazal 2000: vrouwenopvangcentrum te Oujda

Vrouwenopvangcentrum

**Doelstelling:** positie van de vrouw verbeteren, ondersteuning van vrouwelijke geweldslachtoffers (middels luisteren//bemiddeling in het conflict en juridische advies).

**Financiering:** Europese fondsen, Cordaid, NLD ambassade, Frankrijk, Marokkofonds

**Activiteiten:** voorlichting vrouwenrechten, creatieve activiteiten, educatie en vormingsprojecten, uitstappen.

**Beschrijving van de organisatie**

De organisatie Ain Ghazal richt zich vooral op de positie van vrouwen binnen de Marokkaanse samenleving. Zij hebben in Oujda een centre d'écoute (ontmoetingscentrum) opgericht waar vrouwen geïnformeerd kunnen worden rondom hun rechten en in het bijzonder de Mudawanah; vrouwenrechten ingevoerd in 2004. Zij worden financieel ondersteund door CORDAID. Ain Ghazal heeft in de omgeving van Oujda een basisschool gebouwd waar ook activiteiten voor de moeders georganiseerd worden. Het is voor Marokkaanse begrippen een goed uitgeruste en mooie school.

**Contactgegevens:**

Vicé presidente – Soumia Boutkhal

Boulevard Allal el Fassi

Dhar lamhalla – lazaret – Oujda

Tel : 00212 (0) 36744712

Fax : 00212 (0) 36745712

E-mail : [ainghazal2000@hotmail.com](mailto:ainghazal2000@hotmail.com)

#### 5. Stichting Badr dagopvang gehandicaptenzorg te Berkane

**Doelstelling:** dagopvang geestelijk gehandicapte jeugd regio Berkane voor jongeren tot 21 jaar. De stichting biedt ondersteuning aan ouders en verzorgers in de vorm van zorg maar ook op het gebied van advies en voorlichtingsmogelijkheden.

**Financiering:** overheid, fondsen en sponsors

**Activiteiten:** educatieve, culturele, creatieve en sportieve activiteiten.

**Beschrijving van de organisatie:**

Badr is een organisatie die geestelijk gehandicapte kinderen opvangt.

Het is een uniek project in de regio en bestaat al sinds 1997. Ze vangen nu ca. 90 kinderen op, maar hebben een lange wachtlijst. Hun huidige capaciteit is te beperkt om meer kinderen op te vangen.



## 6. Fondation Orient Occident

Buurthuis en opleiding voor sociaal werkers

### Organisatie

De organisatie verricht buurtwerk, zoals naschoolse activiteiten voor kinderen in de buurt, en biedt beroepsscholing aan voor kansarme jongeren. Op dit moment zijn dat cursussen voor netwerkbeheerder van computers en een opleiding sociaal werk.

Daarnaast geeft de instelling hulp aan vluchtelingen uit Sub- Saharisch<sup>1</sup> Afrika die buiten Oujda verblijven.

### Mogelijkheden:

- Uitwisseling met de studenten sociaal werk.

### Organisatiestructuur/achtergrondinformatie:

- De organisatie beschikt over hulp- en dienstverleners afkomstig vanuit diverse sociale opleidingen, waaronder 1 psycholoog.
- De organisatie wordt gesubsidieerd door:
  - giften van particuliere bedrijven en internationale organisaties
  - Verenigde Naties: gericht op de ondersteuning van ontwikkelingssamenwerking.

### Contactgegevens:

Hay el fath – Bloc C

BP 155 Sidi Yahia – Oujda

Directeur: Abelouahed

tel: 00212 5 36 54 14 14 /e-mail: foo\_oujda@yahoo.fr

---

<sup>1</sup> **Sub-Saharisch Afrika**, ook wel de **Sub-Sahara** of vroeger **Zwart Afrika** genoemd, is een benaming voor de Afrikaanse landen die ten zuiden van de Sahara liggen en die van oorsprong een zwarte bevolking hebben. De volgende landen behoren tot Sub-Sahara Afrika: Mauritanië - Senegal - Guinee - Sierra Leone - Mali - Liberia - Burkina Faso - Ivoorkust - Ghana - Togo - Benin - Niger - Nigeria - Kameroen - Tsjaad - Centraal-Afrikaanse Republiek - Gabon - Congo-Brazzaville - het zuidelijke deel van Soedan - Eritrea - Djibouti - Ethiopië - Somalië - Kenia - Tanzania - Democratische Republiek Congo - Burundi - Rwanda - Oeganda - Zambia - Angola - Namibië - Botswana - Zimbabwe - Mozambique - Zuid-Afrika - Madagaskar - Malawi



## **Aandachtspunten en aanvullende informatie**

### **1. Vlucht**

Vliegtijden worden nader bekend gemaakt.

### **2. Vervoer**

Tijdens ons verblijf in Oujda en Berkane beschikken wij over een groepsbus die ons naar elke locatie vervoert. Het busvervoer is vanuit Maroc Voyages in Oujda georganiseerd.

### **3. Verblijf**

Tijdens de studiereis zullen wij in het volgende hotel verblijven:

#### **Hotel Ibis Moussafir Oujda**

Boulevard Abdellah Chefchaoui

Place de la gare ONCF 60000

OUJDA - MOROCCO

Tel : (+212)536/688202, +212 (0) 536688204, GSM: 06 14 99 99 54

Fax : (+212)536/688208

Het hotel Ibis Moussafir Oujda ligt in het centrum van Oujda, op 5 min. van het centrum,

op 100 m van het station en op 12 km van de luchthaven. Het hotel is van 74 kamers met airco voorzien. Een restaurant, een bar, 24 uur op 24 snacks, een zwembad, een terras en een openbaar, openlucht parkeerterrein en vergaderzaal zijn tot onze beschikking.

Bekijk voor meer informatie de website: [www.ibishotel.com](http://www.ibishotel.com) of de hyperlink: <http://www.ibishotel.com/gb/hotel-2035-ibis-moussafir-oujda/index.shtml>

### **Marokko en vaccinaties / inentingen**

#### **Voor Marokko bestaan er geen verplichte vaccinaties.**

#### **Marokko: inentingen die worden aanbevolen**

*Ongeacht verblijfsduur* worden de volgende vaccinaties voor Marokko aangeraden: vaccinatie tegen DTP (Difterie, Tetanus en Polio) en vaccinatie tegen hepatitis A (besmettelijke geelzucht).

*Bij een verblijf van langer dan drie maanden* worden voor Marokko inentingen aangeraden tegen buiktyfus, hepatitis B, rabiës (=hondsdolheid) en tuberculose. Soms worden voor Marokko vaccinaties tegen deze ziekten aangeraden bij een korter verblijf. Overleg hierover met ons.

#### **Marokko: malaria preventie**

Er komt in Marokko malaria voor, maar alleen in enkele afgelegen oasen. Hier kun je met anti muggenmaatregelen volstaan, malariatabletten zijn niet nodig. De steden zijn malariavrij. Malariamuggen steken voornamelijk 's avonds, 's nachts en in de vroege ochtend. De kans op malaria wordt verminderd door kleding te dragen met lange mouwen en broekspijpen. Ook een insectenwerend middel met DEET is aan te raden,



evenals het gebruik van een musketennet. Bij koorts tijdens of na verblijf in een malariagebied is het belangrijk om binnen 24 uur een arts te bezoeken.

### **Andere gezondheidsrisico's in Marokko**

In Marokko kun je reizigersdiarree krijgen. Ook schistosomiasis (=bilharzia) komt voor.

### **Praktische informatie over inentingën voor Marokko**

#### *DTP-inenting*

De DTP inenting geeft een bescherming die tien jaar duurt. DTP inentingën kunnen last-minute gegeven worden, maar beter is om één tot twee weken voor je reis je vaccinaties te halen.

#### *Inenting tegen hepatitis A*

Een inenting tegen hepatitis A geeft één tot drie jaar bescherming. Als de inenting herhaald wordt, geeft dat een bescherming van 25 jaar. De inentingën kunnen ook last-minute gegeven worden, maar het beste is om minimaal twee weken voor vertrek je inenting te halen.

#### *Vaccinatie tegen buiktyfus*

Inenting tegen buiktyfus geeft een gedeeltelijke bescherming van drie jaar. Je kunt het beste minimaal twee weken voor vertrek de inenting halen.

#### *Hepatitis B inentingën*

Voor bescherming tegen hepatitis B heb je drie vaccinaties nodig. De bescherming is levenslang. Je kunt het beste minimaal zeven maanden voor vertrek beginnen met de vaccinaties. Als je minimaal één maand van te voren komt, kun je nog twee vaccinaties krijgen die dan wel een minder goede bescherming bieden dan wanneer je alle drie de inentingën krijgt.

#### *Vaccinatie tegen tuberculose*

Inentingën tegen tuberculose geven een levenslange bescherming, maar niet voor alle soorten tuberculose. De inenting kun je het beste minimaal zes weken voor vertrek halen.

#### *Inentingën tegen hondsdolheid of rabiës*

Vaccinatie tegen hondsdolheid bestaat uit drie inentingën met een tussenpoos van één en drie tot vier weken. Na drie inentingën ben je twee jaar beschermd. Het beste is om acht weken voor vertrek met de vaccinaties te beginnen.

Kijk voor meer informatie op: <http://www.vaccinatiesopreis.nl/inentingën-marokko>

### **Overig:**

- Reizen buiten Europa is alleen mogelijk met een paspoort dat geldig **is tot en met drie maanden na de terugreisdatum**. De ervaring leert dat hier op Schiphol streng op gecontroleerd wordt. Je kunt dus niet met je ID kaart of rijbewijs naar Marokko reizen!



- Reizen per taxi in Marokko is makkelijk en goedkoop. Er rijden 'petit taxi's' door de hele stad waar je voor een laag bedrag gebruik van kunt maken.
- Met luchtvaartmaatschappij Air Arabia mag je max. 20 kg aan reguliere en 5 kg aan handbagage meenemen.
- Zorg ervoor dat je de contactgegevens van de docenten en hotel te allen tijden meeneemt. De contactgegevens van de docenten zullen op schiphol worden uitgedeeld.
- Zorg ervoor dat wij een ingevuld nooddocument in ons bezit hebben.

### **Eten en drinken**

De Marokkaanse keuken staat over het algemeen goed bekend en is meestal niet duur. Tajine, in allerlei soorten en maten, komt heel veel voor. De restaurants in de hotels en grote steden, hebben meestal een Frans georiënteerde keuken. Ook de Marokkaanse gerechten ontbreken echter niet en vaak zijn er ook nog Spaanse en Italiaanse gerechten te verkrijgen.

### **Geld en valuta**

De nationale valuta van Marokko is de Dirham en u krijgt ongeveer 11,20 Dirham voor 1 euro. Eén Dirham is verdeeld in honderd centimes. In bijna alle steden is het mogelijk om te pinnen en bijna overal zijn banken, waar je geld kunt omwisselen. Wel even rekening houden met de openingstijden. Vrijdagmiddag zijn de meeste, vanwege Gebedsdag, gesloten. Je girocard moet wel geschikt zijn voor het buitenland.

### **Kleding**

Marokko is een Islamitisch land, het verdient verder aanbeveling hiermee rekening te houden in je kledingkeuze. Bij je kledingkeuze is het gepast om rekening te houden met en respect te tonen voor de lokale cultuur. In vrijwel geheel Marokko wordt schaarse kleding als aanstootgevend beschouwd. Wanneer je schaars gekleed gaat, kan dat leiden tot ongemakkelijke situaties. Het is netjes om, dit geldt voor zowel vrouwen als mannen, je schouders en bovenbenen tot en met de knieën te bedekken. Wanneer je heilige plaatsen, moskeeën en/of tempels bezoekt, gelden er vaak nog iets strengere kledingvoorschriften en moeten armen en benen helemaal bedekt zijn. Soms wordt er ook verwacht dat vrouwen hun hoofd bedekken door een hoofddoek te dragen.

### **Klimaat**

Noord- en midden-Marokko hebben voor het grootste deel een Middellandse-Zee klimaat: warme, vochtige winters en hete, droge zomers. Aan de Atlantische kust worden de temperaturen iets getemperd door de relatief koude Canarische Stroom. De temperatuurverschillen zijn hier kleiner dan in het oosten en zuiden: zo heeft Casablanca een temperatuur van 27° C in augustus en 17,2° C in januari, tegen Ouarzazate 39,4° C in juli en 17° C in januari.

De hoeveelheid neerslag neemt van het westen naar het oosten en van het noorden naar het zuiden af. In het Rifgebergte valt plaatselijk meer dan 1500 mm, terwijl het zuidoosten minder dan 200 mm ontvangt. Het Atlasgebergte houdt de vochtige lucht namelijk tegen. In het hooggebergte valt 's winters sneeuw. In de zomer waait vanuit de Sahara af en toe de sirocco (chergui), een hete, droge wind. In de Sahara kan het 's nachts behoorlijk afkoelen.

**Nuttige adressen**

Ambassade van Marokko:  
Oranjestraat 9  
2514 JB Den Haag  
Tel: 070 346 96 17  
Fax: 070 361 45 03  
[info@marokkaanse-ambassade.nl](mailto:info@marokkaanse-ambassade.nl)

**Nederlandse Ambassade in Marokko:**

40 Rue de Tunis  
Quartier Tour  
Hassan - Rabat  
Tel: 00212 37 219600  
Fax: 00212 37 219665

**Wat neem je verder mee:**

Geld, bankpas, evt. creditcard en (indien gewenst) travellercheques, fotokopie van je paspoort (in geval van verlies of diefstal), telefoonnummer SOS centrale, telefoonnummer van je bank/creditcardinstelling om bij verlies/diefstal je bankpas/creditcard te kunnen blokkeren, kopiepolis van je reisverzekering, zeker een kopie van je medisch paspoort (evt. aangevuld met de Latijnse benamingen van je medicijnen)

***Souvenirs***

De traditionele markten, Soukhs, zijn uitstekende gelegenheden om plaatselijk handwerk aan te schaffen. Verder zijn er door het gehele land volop mogelijkheden om je geld, op een gezellige manier en al winkelend, uit te geven. In deze Soukhs moet je wel fors afdingen, want u wordt gezien als een rijke Europeaan met een portemonnee vol met euro's! Je begint met een bod van 30% van de vraagprijs en daarna beginnen de onderhandelingen. Winkeltijden zijn van maandag tot en met zaterdag 08.30-13.00 en van 14.30-19.30 uur. Op vrijdagmiddag zijn veel winkels (ook in de Soukhs) vaak gesloten vanwege Gebedsdag. De traditionele markten zijn zeven dagen per week geopend van 08.30-13.00 en van 14.30-18.00 uur.

***Telefoon, internet en post***

De internationale toegangscode voor Marokko is 00212. Er zijn geen regiocodes. Bellen kan vanuit de hotels, maar ook vanuit de oranje telefooncellen, die overal langs de kant van de weg staan. Hier heb je een telefoonkaart voor nodig, die overal met verschillende waarden te koop zijn. Verder zijn er veel zogenaamde "belwinkeltjes", van waaruit je zeer voordelig naar Nederland kunt bellen. Er zijn diverse internetcafés waar je tegen een laag bedrag kunt internetten. In het hotel en op een aantal overige locaties kun je gebruik maken van een gratis WIFI verbinding.

***Tijdsverschil***

Het tijdsverschil met Marokko bedraagt in de zomer 2 uur (vroeger dan in Nederland) en in de winter 1 uur.

**Tips en foaien**



Over het algemeen worden er zeker fooien gegeven in Marokko. Portiers en gidsen voeren meestal ongevraagd extra diensten uit en hopen zo een extra hoge fooi te krijgen.

Op deze manier kunnen zij het beleg op hun brood verdienen. Restaurantpersoneel verwacht meestal een fooi, waarvan de hoogte afhangt van het soort restaurant.



## 12 CONCEPT programma studiereis Marokko 2020

	dag	dd	Activiteit	Programma
1	di	26-5	reisdag	Verzamelen op Schiphol 17:20 uur *Vluchtschema heen 26/5 Air Arabia Maroc 30122 Schiphol 20:20 – Nador 22:30 (onder voorbehoud), met bus naar Oujda, aankomst 1 uur 's nachts
2	woe	27-5	Oujda speurtocht	11.30-13.00 Dagstart; <b>Generale repetitie Ain Ghazal en universiteit</b> 13.00-17.00 speurtocht 18.00 bekendmaking winnaars
3	do	28-5	Oujda TP: Ain Ghazal HBO-R/SJD: Universiteit	9.00-10.30 Dagstart 10.30 halve groep vertrekt naar <b>Ain Ghazal: TP activiteit</b> 11.00-14.00 uur 13:00 vertrek andere helft van de groep naar universiteit 14:00 - 18:00 uur <b>SJD/HBO activiteiten universiteit</b>
4	vrij	29-5		9.30-10.45 Dagstart <b>Generale repetitie L'homme et l'environnement</b> 11:30 Moskeebezoek (Tip: vrijdagmiddag is de tijd om couscous te eten) 18:00 uur Informeel contact met studenten universiteit 19:00 bruidsjurken en henna in Ibis?
5	za	30-5	Berkane - CMV gastgezinnen	10.00-11.30 Dagstart; <b>Generale repetitie Dar Badr</b> 12.00 naar Berkane <i>brood meenemen</i> 13.30 aankomst, rondleiding Mens en omgeving (CMV) 15.00 - 18.00 <b>activiteit CMV</b> Mens en omgeving 19-23.30 uur eten bij gastgezinnen (150 DH eigen bijdrage)
6	zo	31-5	vrij	9.15 Vrije dag / Saidia (strand) op eigen gelegenheid /
7	ma	1-6	Berkane - SPH Dar Badr	9:00-10:30 Dagstart, <b>Generale repetitie Orient Occident</b> 10.30 naar Berkane 12.00 aankomst Dar Badr, rondleiding en lunch 15.00 <b>activiteit SPH</b> Dar Badr. Tot 18.00 uur inclusief evaluatie
8	di	2-6	Dagtocht	10.00 - 19.00 Touristische trip: bezoek aan cooperatie vrouwen in Tghassrout; 13:00 uur lunch in Gite Tagma (80 DH eigen bijdrage studenten), bezoek markt Tafoughalt (halve groep, wie wil) Vrije avond
9	woe	3-6	Oujda - MWD Orient Occident	12.30-14.00 Dagstart; 14:30 naar Orient-Occident <b>activiteit MWD</b> ; 15.00 start programma met Marokkaans SW-studenten. 16.30-18.30 met kinderen. Afsluiting met medewerkers tot 19.00 uur avond vrij
10	do	4-6	reisdag	09:30 vertrek Ibis, aankomst 12:30 in Nador, vertrek 15:20 Vlucht Air Arabia 30121 19:35 aankomst Schiphol





Ontbijt wordt geserveerd 6.30-10.00

Dhorgebed vrijdag 5 mei 2017 13.20 uur

Markt Tafoughalt open tot 19 uur of later. Ook aardewerk, Ook 'biologische markt'

Vrouwencoöperatie Tghassrout, dichtbij Tafoughalt.



## 13 Reisimpressie studiereis 2019



### **MAROKKO 18-27 APRIL**

geschreven door: Meltem Halaceli en Norbert Bussink

De studiereis naar Marokko tussen 18 en 27 april is zeer succesvol afgerond. Onze 24 studenten (afkomstig van de opleidingen MWD, SPH, CMV, SJD, Rechten, TP) hebben 6 activiteiten georganiseerd bij verschillende lokale non-gouvernementele organisaties (NGO's), die werken met jeugd en jongeren in achterstandswijken, jongeren met een geestelijke beperking, vrouwenopvang en het milieu en met studenten van de Universiteit van Oujda. Ook bracht een klein groepje een bezoek aan de UNHCR waar studenten in gesprek gingen met vrouwen die uit Syrië waren gevlucht.

Ze hebben hierin samengewerkt met de professionals van de NGO's, waardoor ze elkaar goed hebben leren kennen; ondanks de taalkloof hebben ze leren communiceren met de cliënten en geleerd contact te maken met mensen die heel anders zijn dan zij.

De dagen gingen razendsnel voorbij, omdat we in korte tijd zeer verschillende mensen hebben leren kennen, ook qua opleiding en sociaal economische status. De armoede en de sociale problemen van de cliënten maar ook de gastvrijheid en het idealisme van studenten en jongeren maakten diepe indruk op ons als groep.

Het viel ons op dat de lokale professionals heel warm contact maken met hun cliënten, zelfs al is de methodiek minder uitgewerkt dan bij ons.

Wat wij als docentenbegeleiders erg bijzonder vonden was dat de groep echt een groep was zonder subgroepjes, waarin studenten hun emotionele ervaringen met elkaar deelden en goed samenwerkten met studenten uit andere opleidingen. Deze openheid en veiligheid zorgde ervoor dat iedereen bijgedragen heeft aan het succes van deze gezamenlijke reis.



## 14 Richtlijnen motivatiebrief keuzevak Marokko

- Vertel kort en kernachtig iets over jezelf, welke opleiding en jaar zit je?
- Waarom heb je gekozen voor keuzevak Marokko?
- Welke ervaring(en) heb je met reizen en hoe kan jij bijdragen aan keuzevak Marokko?
- Wat hoop je van het keuzevak te kunnen leren en hoe kan dit bijdragen aan jouw ontwikkeling als professional??

Aanmelden met motivatiebrief voor 11/11/2019:

- TP bij Said, [s.awad@hva.nl](mailto:s.awad@hva.nl)
- SJD en HBO-Rechten bij Norbert, [n.bussink@hva.nl](mailto:n.bussink@hva.nl)
- SW studenten melden zich aan met motivatiebrief voor 1 november 2022 bij Samira Zoundri [s.zoundri@hva.nl](mailto:s.zoundri@hva.nl) .